

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belső-utca 33 ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyászok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilatkoztatók:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Mit akar a liga?

A nagy város zajából egy csendes magyar-oláh lakta kis községbe menekülve forgatom a multak lapjait, visszamenekülve azon eseményekre, a melyeknek egykor szem és fültanuja voltam az ötvenes és hatvavas években,

Mile voltunk irgalom nélkül igazva. Elég volt valakiről csak annyit tudni a szpicliknek, hogy X. Y. honvéd volt 1848—49-ben. Üldözött vadak, földönfutók voltunk nem csak az emigránsok, hanem azok is, a kik ide haza maradtunk. A magukat definitív berendezett Beamterek a kik között nagyon sok volt az oláh, hozzáfogtak a kegyetlen üldözéshez. Börtön, akasztófa, dolgoztak Budapesten, Szébenben, M. város helyét, Sepsiszentgyörgyön. Azt hitték vége a magyarnak.

Egyszer aztán jött a hire, hogy Miklós csár háborút izen a szegény töröknek, melybe aztán a francia, angol és olasz nemzet is beleszóltak. A mi Gesamt monarchiánk is szükségesnek tartotta a sok akasztás dacára is megszállni a Dunafejedelemségeket, mert a magyar emigráció is morogni kezdett s egy divarsio a magyar-lengyel emigráció részéről a Székelyföldre ismét talpra állította volna a magyar nemzetet. A mi szegény bujdosóink az idegen legiókban ontották véréket és járultak hozzá, hogy 1857-ben Moldva-Olahország „Rumunia” név alatt az Uniót kikiálthatta és Kuzát a moldovai oláh ezredet vódájának megválaszthatta.

Folyt-e abban az 1853—56 évi irtóztató háboruban oláh vér Olahország uniójáért. Részt vette abban a moldvai oláhországi hadsereg, a mely muszka mintára volt szervezve? Összecsereglett-e a moldvai és oláhországi ifjuság, hogy legiókba verődvé Szapasztopol alá siessen? Török-francia-angol-olasz-magyar-lengyel vér folyt nagyon sok Olahország uniójáért de oláh vérről mi nem tudunk s a történelem sem tud.

A 60-as évek elején a Magente Szolferinói ütközetek után következett a hős Garibaldi ezer hősének sziciliái kiszállása és dicső győzedelme. A magyar ifjuság szent-ábrándtól eltelve sietett Olahországon keresztül le nem irtható veszélyek és veszedelmek között Alsó-Olaszországba, hogy vért az olasz haza egyesítéséért feláldozza.

A kik azok közül ma még életben vannak, mind öszbeborult öreg emberek s azon tiszta öntudattal szállnak ma holnap a sirba, hogy Olaszország egyesítéseért megtették, a mit csak megtehettek.

Ábrándokkal telve indultak utnak az önkéntes száműzetésbe és irtóztatosan megcsalódva tértek vissza még mindig leigázott hazájukba...

Olahország már akkor szabad állam volt. Alakított-e az oláhországi oláh ifjuság oláh legiot, hogy testvérei felszabadítására sietett volna?

Erről nem tud a történelem...

A királyság kivívása már nekik is vérbe került Plevnánál, Gruviczánál, szövetségben a legabszolútistább európai hatalommal a török ellen, a ki őket nem bántotta. A királyság meg lett, de Besszarába oda veszett.

És a ma szabad Olahország társadalma a helyett, hogy Besszarába visszaszerzésére fordítaná erejét, Erdélyre vetette magát természetesen a Tiszaig, hogy az ezeréves Ungariát darabokra tördelje, ha lehet egyedül egy itt szervezendő oláh forradalomra támaszkodva, — ha így nem lehet, akár mint a török ellen a muszkával szövetségbe. Az oláh forradalomhoz meg kell előbb nyerni az európai közvéleményt és ezt ugyancsak ostromolják a bérencz lapokban nyugat Európában, Garibaldi magyar hősei: Túr, Dunyóv, Tukony, Krivácsi és annyian mind felvéve vannak. Hitelt adnak a legpisz-

kosabb rágalmaknak, részvétirataikkal elszedítik nálunk a zavarosba halászni készülőket...

Nem hagytak elég gyászos emléket a mi oláh prefektjeink 1848—49-ből a történelem lapjain! Mintha azok utódai is erre a dicsőségre vágyának. Olahország társadalma, melyet a kormány a nagy szabadság alatt kezdőrszólve enged működni, végzettszerű munkához fogott. Tékozolja pénzét, melyre pedig odahaza olyan nagy szüksége van, a külföldi lapok megvásárlására, az oláh forradalom, lázadás előkészítésére.

Nagy munkához fogott, melyben igen könnyen a béka sorsára juthat. Kis államok a mai európai viszonyok között, örvendjenek ha élni engedik a nagyhatalmak.

Beszélhetsz azoknak. Az európai sajtó egy része késpénzért szívesen izgat ellenünk.

Ki vitte Olahországba ennyire az izgatást ellenünk. Talán a boérok, a görög haszonbérlok! Nem, hanem a tőlünk oda bujdosott Secásának, Axinték*) s több efélék.

Addig hazudoztak, a mig hitelre találtak. Az egységes oláh irodalmi törekvés csak czim már, a valódi cél; Erdély meghódítása a Tiszaig.

Igy lovalták bele a legkalandsabb üzletbe Olahország közvéleményét, így akarnak győzelmes sereg megötni hazajönni.

Mennyi nyomor, tudatlanság van abban az Olahországban és ok Erdélyt szeretnék megkeríteni! Egy erdélyi oláh paraszt meg ér tiz olahországit és ok még is felszabadító háborura készitik elő az európai közvéleményt! Velünk szemben a történelem tanúsága szerint mindig háládatlanok voltak.

Mi lesz vége mind ennek, nem tudom, de azt látom, hogy a Liga nálunk forradalomra akarja vinni a dolgot.

xx.

Politikai hir.

Az erdélyi szászok és az oláhok. A N.

Fr. Pr. egy cikket közöl Brassóból, a melyben leghatározottabban visszautasítja azt a vádat, mintha a magyarok a szászokat elnyomják. 40 évvel ezelőtt — írja a N. Fr. Pr. — két párt volt a szászok közt, a konzervatív — és a Magyarországi és Erdélyi közti unió helyeslő, a magyarokért lelkesülő új szászpárt. — Az 6-szászok már kihaltak, most a legtöbb szász magyarérmű, valamint Brassóban megjelenő két lapjuk. Semmikép nem állhat be az az eset, a mit az oláh agitátorok szeretnének, hogy a szászság az oláhokkal szövetségbe lépjen, mert az ő barátságuk a szászoknak mindig kárára volt.

Egyveleg.

A keleti egyházak uniója.

Róma, aug. 29.

Leo pápa legközelebb a Vatikánban értekezletet fog tartani, a melyhez a keleti egyházak patriarchái és érsekei szintén megkívatnak. Az értekezlet tanácskozik fog a fellett a módozatok felett, melyek közt lehetséges lenne a nem katolikus egyházakat a pápa pontifikátusa alatt egyesíteni. A pápa e tekintetben a következő indítványt szándékozik az értekezlet elé terjesztetni. A pápa követeli, hogy az egyházak fejének elismeressék. Ezzel szemben azonban a keleti egyházaknak megengedi nyelvük, a dogmák és a külső sajátosságok fentartását. Vatikáni körökben remélik, hogy ez az akció, melyet már régebben előkészítettek, sikerrel fog járni.

A megvert hollandok.

Amsterdam, aug. 29.

A „Nieuwe Rotterdamsche Courant” a következő táviratot közli Bataviából. A

*) Axente Baeiu Severu Enyed 1849-iki elpusztítója mint halljuk, most Brassóban nyaral, de fővére Turnu Severinben tanárkodik és a ligában nagyban szerepel, sőt bátyja hős tetteivel is kérkedik.

hollandi csapatokát a balik Matzaran mellett megtámadták. A hollandok 185 embert, köztük 30 tisztet veszítettek. Amgerauba vonultak vissza.

Japán-kinai háború.

London, aug. 29.

A „Times”-nek jelentik Shanghaiból tegnap kelettel: A kinaiak ötezer koreai támogatásával a japán hadsereget visszaverték Kai-Szöngig, Szöültől negyven mértföldnyire északra. A japánok nagy veszteséget szenvedtek. A kinaiak egyre előbbre nyomulnak és a koreaiak mindenütt támogatják őket.

Olaszországi anarkizmus.

— Távirati tudósítások. —

Francia és Olaszország főfészeke az anarkistáknak. Ez a két ország működésüknek főterülete, — innen intézik a hadjáratot az egész társadalom ellen, és egyéb országok anarhistáinak a francia és olasz elvtársak az irányadók.

Franciaországban a legutóbbi merényletek óta igen erősen intézkedéseket léptettek életbe, a melyek folytán, úgy látszik megcsappant kissé az ottani anarkisták felforgató kedve, legalább az utóbbi napok anarkista krónikáiban nem szerepeltek oly sűrűn a francia anarkisták, mint az előtt.

Annál nagyobb a bátorságuk Olaszországban s annál több dolgot adnak itt a rendőrségnek, a mely tömegesen fogja el őket. A mai nap hírei, a melyek nagyjából Olaszországból érkeznek, a következők.

Uj bombamerénylet.

Livornó, aug. 29.

Az anarkisták itt tegnap bombamerényletet követtek el, a mely óriási ijedséget kelt az egész városban. Egy rendkívül látogatott helyet, a Caneoldi-féle rotundát szemelték ki merényletük színhelyéül az anarkisták.

Abban az órában, mikor a helyen a legtöbbben voltak együtt felrobbant a pokolgép, a melyben robbanó anyagok, szegkek és vasdarabok voltak.

A hárszáz hölgy közül, a kik a rotundában együtt voltak a robbanás láttára tizenötön az ijedségtől elájultak. Emberéletben kár nem esett, mindössze két hölgynek elégett a ruhája.

Szerencsére a bomba rosszul volt készítve, mert különben az óriási embertömegben irtóztos katasztrófát okozhatott volna.

A tetteket nem sikerült még elfogni. A rendőrség az éjszaka folyamán néhány kóborosírozást tartóztatott le, akiket a merénylet elkövetésével gyanúsítanak. Ma délután újból négy gyanús embert tartóztattak le.

A hajsza.

Milano, aug. 29.

A rendőrség a legutóbbi napok alatt ujult erővel fogott az anarkisták nyomozásához és üldözéséhez.

Az uj akciónak volt is eredménye: itt hat anarkistát tartóztatott le és sok ezer példányban kinyomatott falragaszokat foglaltak le.

Rómában a tegnapi és a mai nap folyamán kilenc anarkistát tartóztatott le. Az anarkisták közül többen ellene szegtltek az elfogatásnak és a rendőrök csak erős küzdelem után tartóztatathatták le őket.

Nápoly, aug. 29.

A rendőrségnek ujából sikerült két anarkistát kinyomozni és letartóztatni. A házkutatás alkalmával titkos anarkista-nyomdát fedeztek fel, amelyben egész halom anarkista rőpirat és proklamáció fektűt készen a szétkldésre. A proklamációk ezekkel a szavakkal végződnek:

„Eljen Caserio! Pusztuljon Crispi!”

A rendőrség a nyomtatványokat lefoglalta. A letartóztatott anarkisták vallomása alapján azután még huszonkét anarkistát tartóztatott le a rendőrség.

Az utolsó kolera.

Budapest, aug. 27.

A székes fővárosi tisztii főorvosi hivatal részéről a mai napon az 1893. év II. felében Budapest fővárosunkban fellépett koléráról szóló könyvvalaku jelentés küldetett be.

A jelentés szerint 1893. év július 22-től december 5-ig 184 koleraeset fordult elő s ezek közül 109 halt meg. Legtöbb megbetegedés a VIII. és X. kerületben 31—31, VII. kerületben 25, fordult elő. A katonák közül 18 kapta meg a kolérát. Sokan utról kolera-betegben érkeztek meg. Kor szerint legtöbb a 20—50-esek közül, legkevesebb a két éven alóliak közül betegedett meg; nem szerint 134 fi és 49 nő; vallás szerint legtöbb r.k.; állapot szerint 107 nőtlen, hajadon, özvegy volt; foglalkozás szerint leginkább napszámosok voltak; de intelligens egyén valamivel több volt, mint 1892—3 évi kolera alkalmával; a kolerasoknak majdnem fele még nem lakott Budapesten; megelőzőleg gyengélkedett 196 százalék; száraz, hideg étellel élt 487 százalék, iszákos volt 224 százalék; legtöbb kolérás földszint és első emeleten lakott; a lakás zsufolt, nem tiszta 17 esetben volt; a ház nem tiszta volt 378 százalékban; a házban pöczegödör 218 százalékban.

Továbbá fel van sorolva, hogy milyenek voltak a kereseti s megélhetési viszonyok; milyen volt az ugyanazon foglalkozás s táplálkozásnak ugy különbözően az ugyanazon ivóvíznek másokra való behatása; milyenek voltak az ezen eltérő viszonyokból mint a másféle ivóvíz használatából származó következmények stb.

Ezen és még számos más, összesen 8 ezer adat alapján kitűnt, hogy:

A kolera-betegek közül egyetlenegy sem volt, a ki következtetesen csakis forrált, vagy Pasteur szűrővel vagy természetesen szűrt (jobbparti) vezetéki vagy ásányvizet ivott volna.

A kolérát főleg a kolera-csírakkal fertőzött ivóvíz okozta s így leginkább azok estek kolérába, a ki akár közvetlenül Duna, akár szűrtetlen, akár mesterségesen, akár természetesen szűrt (balparti) vezetéki vizet, akár a III. ker. bécsi úti téglagyár agyag-gödör vizét itták.

A kolera fellépésének kedvelt helye főleg attól függött, hogy milyen volt ott az ivóvíz, ugyisint milyenek voltak a megélhetési viszonyok, mint lakás, táplálkozás s nem függött sem a talajtól, sem egyáltalán a szennyezettségtől.

Az 1886. és 1892. évben fellépett kolera alkalmával azon helyeken, a hol most mesterséges szűrt vizet isznak, szűrtetlen vízzel éltek és ép azért akkor a kolera nagyobb számban is lépett fel, mint jelenleg, a midőn ugyanis a víz kissé javult. És ép úgy ott, hol a víz még ennél is jobb, mint a természetes szűrt vízzel ellátott területen, még kevesebb kolera-betegség is fordult elő.

A kolerasokkal ugyanazon a helyen tartózkodó és ugyanazon foglalkozású, táplálkozású s egészenegű emberek más vizet, mint a kolerasok használván, a kolérát nem kapták meg.

Sokan a foglalkozásuk s nem annyira lakásuk helyén itták a fertőzött vizet.

Foglalkozásuk helyén Duna, szűrtetlen vezetéki vagy agyaggödörvizet, lakásukon pedig természetesen szűrt vezetéki vagy kutvizet használtak.

Számos adat szól a mellett, hogy azok is, a kik kolerasokkal együtt ugyanazt a vizet itták, kolera-betegségben, bár csekélyebb mértékben, estek át.

A vezetéki víz fertőzöttségéből magyarázható meg, hogy oly sok intelligens ember — 8 százalék — betegedett meg, mig 1792—93. évben 5 százalék volt beteg.

Mig ugyanis ezen alkalommal a veszély kisebb volta miatt a víz felforrásására kevesebb suly lett fektetve, addig másrészt a természetes szűrt víz a kőbányai vízmedence, egy főleg az alkotmány-utcai mellék-üzsekkötés révén sokkal több mesterséges szűrt vízzel lett fertőztetve.

Mennél fertőzöttebb az ivóvíz, annál többen betegedtek meg.

A mesterséges szűrt víznek 1893. október 25-től december 10-ig a használatból való kirekesztése a kolera nagyfokú esését és gyors szűnését hozta létre.

Ha a kirekesztés meg nem történt volna, úgy tekintettel arra, hogy 1893. november 25-én Duna s szűrtetlen víztől származó kolera-betegedések még előfordultak, a kolera sokkal tovább tartott volna.

Az a vízvezetési rendszer, s a vele összeköttetésben levő kőbányai I. sz. vízmedence, a melyben 1893. október 25-ig mesterségesen szűrt víz (keverék káposztásmegegyi természetes szűrttel) keringett, még sokáig, — majdnem hat hétig — képes volt fertőzői képességet fentartani s így az 1893. október 25. után benne folyó természetesen szűrt vizet fertőzni.

Ugyanis technikai s vizellátási okok miatt lehetetlen volt a szivattyuzott vizet tisztán a kiöblítésre fordítani, avagy magát a vezetéket alaposan fertőtleníteni és alátetni a mint az szükséges lett volna.

A koleraesetek fellépése s az esőzés közt összefüggés nyilvánult.

Az eső ugyanis az ürülékkel fertőzött Dunapartot, vagy a kut, agyaggödör tájékát

lemosás és így a fertőző anyagot a vízbe jutatta. S épp azért tapasztalhattuk, hogy a koleraesetek leginkább és legnagyobb számban az esőzés után léptek fel, de midőn az eső igen nagy lett, mint 1893. november 17. és 19-én 286-es 158 mm-nyi vastagsággal, a part alaposan megtszultulhatott, a kolera-csírák forrása is megszüntetett. Utóljára 1892. november 25-én fordultak elő azon esetek, a melyeket a Duna s szűrtetlen vízzel lehetett összefüggésbe hozni. (Ugyanígy magyarázzák az indiai orvosok is az esőzésnek az indiai kolera fellépésére, valamint megszűnésére vonatkozó befolyását.)

A kolera fellépését a kutak vizével csakis 8 esetben volt lehetséges oki összefüggésbe hozni.

Kut volt összesen 86 esetben, illetőleg 58 házban, rosszul fedett volt 11 kut, ezek közül két kuttól származott ama 8 kolera eset, mig a többi 9 kuttól kitundódott, hogy azok vizét a koleras betegek alig, vagy épen nem használták.

Végül az összes eseteket oki összefüggés szerint összeállítva, a kolera 23 esetben Duna, 28 esetben szűrtetlen vezetéki, 47 esetben mesterségesen szűrt, 45 esetben természetesen szűrt, 15 esetben kutviz ivásától és 4 esetben érintés útján jött létre.

Az ezredéves kiállítás.

Az ezredéves kiállításról a londoni „Standard” érdekes vezércikket közöl, melynek tartalmából lenyomattuk a következő lényegesebb passzusokat:

„Magyarország eredéves kiállításra készült és több régiségtudó és történetirő most Bécsben a császári gyűjteményeket kutatja át és keres okmányokat, reliquiákat, melyek a magyar nemzet történetére vonatkoznak. Az angolok többsége nem igen ismeri ezt a történetet.

A mai nemzedék Szent-István birodalma felől jóval kevesebbet tud, mint tudtak az apák egy 45 évvel ezelőtt. Mi nekünk a magyar történet 1866-ban kezdődik, a mikor a mostani uralkodó, Deák, Beust és Andrássy böles belátása megteremtette a dualizmust. De a magyaroknak, a kik ma büszkén azoknak vallják magukat, ez a történet ép egy ezredévével ezelőtt kezdődött és ezért rendezték az eredéves kiállítás, melyre az egész világ meghívatik.

Ne is habozzon senki belemélyedni a magyar évkönyvek igen vastag kötetibe, mert kitűnő olvasmányt nyújtanak, bőven akadnak ott a hadi lángelmék, az államférfiak a tudósok, a nemzeti sikerek és csapások, a nagytehetségű és a tehetetlen uralkodók, úgy hogy élénke mint akármelyik lapja a történetnek.”

A cikk ezután említi, hogy egyesek szerint a honfoglalás, „mely inkább népvándorlás volt, sem mint hódítás”, már 894-ben történt az agg és a békés Álmos, a nagy „Árpád atyja alatt.” Előadja a vérszerződést, lelkes szavakban dicsőíti Szent-István királyt, felsorolja az európai szerepet vitt magyar királyokat, Szent-Lászlót, II. Endrét, III. Endrét, a ki „7 évvel a Magna Charta után kiadta az aranybullát”, valóságos dithirambust ír Hollós Mátyás királyról és a történeti fejtegetéseiben a mohácsi vészig eljutva így végzi a cikket: „Ez az eredményről (a mohácsi vész) az ezredéves kiállítás látogatói talán nem sokat fognak hallani.

Magyarország története annyira bővelkedik diadalokban és diadaljelekben, hogy a történet sötétebb pontjait bátran mellőzhetik.

A mi napjaink a magyarok a politikai és a diplomácia terén ép olyan képességeket tanúsítottak, mint őseik a harcsteren. Egy ezeréves történet, a milyennel Magyarország dicsőíthetik, megérdemli a leg-tüntetőbb megünneplést.

A magyar faj kissé levegés kormányozható. De vannak föltűtő novagias jellemvonásai és egy ilyen nemzet bizonyára ritka diadalokat fog kivívni és kihever minden csapást.”

Kivégzett abbé.

Lavalból táviratozzák, hogy Bruneau abbé, a ki a plébánusát kegyetlenül meggyilkolta, tegnap hajnalban kivégezték.

Már tegnapelőtt fel volt állítva a verpad, mert a kivégzésnek az nap kellett volna megtörténnie. Ezer meg ezer ember tödült hajnalban a veszthelyre. Deibler hóhér már fölkészülve várta a haláraiteltet.

Ekkor hire futott, hogy Casimir-Périer elnök megkegyelmezett a gyilkos abbénak.

Nagy lett erre a főlháborodás a lakosság között, a mely Bruneau fejét követelte. A guillotinát megszüdtek.

ij-Napoca.

ezekre a dolgokra s higgye meg, hogy új megyeházánál, tehát közel maradtunk emléket fog látni.

Végül magáévá teszi Pál Gyula indítványát és az elfogadásra ajánlja. (Zajos helyeslés.)

Dr. Szentkirályi Kálmán, Bónis főjegyző, Gyajmathy Miklós alispán és Szabó József felszólalásai után, Pál Gyula indítványát víszavavonta.

Bartha Miklós ekkor csatlakozott Matschák Pál indítványához, mely szerint az új vármegyeházában sem a főispán sem az alispán számára nem építenek lakást.

Ezt a közgyűlés is 23 szóval 14 ellen utasította.

Végül az új szolgabírói állásokat töltötték be Fekete Gyula és Farkas Károly megyei tisztviselőkkel.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 31.

Szeptember 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizethető lehet **bármely naptól kezdve.**

— **Országos vásár.** A híres kolozsvári augusztusi vásárok évről-évre gyengülnek egy a kereslet, mint a kínálat tekintetében. A vásár például annyira szegényes volt ez alkalommal, hogy jóformán adás vesztésről csak 30–80 forintos lovagnál lehet szó. Kicsi ló olyan kevés volt, hogy pld. nem egy pár, de egy kettős fogatot is alig lehetett volna összeállítani. A barompiaczon már nagyobb volt a forgalom, de itt sem akkora, a milyent az alacsony árak mellett várhattunk volna. Legnagyobb keletje volt a járműveseknek és a fejős tehénnek. Ez utóbbi megjelölés magas áron kelt is. A marha kereskedők közül kevesen jelentek meg, a mi talán az állatkiállítás elmaradásának tudható be.

— **Ruttkayné új otthona.** Kosuth Lajos huga, özvegy Ruttkayné asszony, a régi megszokott turini otthonát újjal cserélte föl Budapestre. Új lakása a múzeum-körút 23-ik számú házában első emeleten van, teljes kényelemmel és kiváló ízléssel berendezve. Ruttkayné lakásából szép kilátás nyílik a múzeum-kertre s a csendesen otthon ülő urnát szórakoztatja a múzeum-körút nagy forgalma, poszsgó élete.

— **A kolozsvári téglagyár részvény-társulat** tegnap délután a Hitelbank helyiségében tartotta meg az évi rendes közgyűlést. Dr. Groisz Gusztáv igazgató elnökölte mellett. A jegyzőkönyvet ifj. András-ovszky Dani vezette, s ugyancsak ő olvasta fel az igazgatóság előterjesztését a bezárt üzletről. A közgyűlés, a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóság előterjesztéséről, a bemutatott mérleget, nyereség és veszteség számlát elfogadta s az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a szokásos felmentvényt megadta. Az alapszabály értelmében az igazgatóság tagjai közül társulatok: Czákó Lajos, Trandafir Miklós és Kövály László. Megválasztották a kiadóhelybe: Czákó Lajos, Trandafir Miklós és Szathmári Elek.

— **Razzia.** A rendőrség tegnap este a külvárosi részek utcáit duhaj népsége ellen tartott razzia. Nagyobb rendetlenséget ez alkalommal nem tapasztaltak. Ugy látszik, hogy kezdett vették, hogy a hatóság figyelemmel kíséri a külvárosrészeket is és jobbnak találják otthon ülni, mint esetleg a dolgozó házaiban virasztani át a nagy éjszakát. Egyetlen duhaj legény akadt horogra a Lovag-utczában. Ő maga is lovagnak csapott fel, mert szembe nézett a rendőrökkel. Bekérték aztán a csend házajába: a dolgozóházba.

— **Éjjeli munka.** Olyan városrészekben ahol nagyobb a forgalom és különben is szükség, egészen helyén való az, hogy a vízvezetési csövek lerakásánál éjjel is dolgozzanak. Nincs benne különös érdem mert annak úgy kell lenni, de óhajtanók, hogy ezt az éjjeli munkát több helyre kiterjesztették, mert igen sok helyen képez forgalmi akadályt a csatornázási munkát, a hol bizony napokig felturva áll az egész utca. Különböző ismételtük, hogy ennyire gyors munkához sem voltunk szokva a házilag kezelt építkezéseknél.

— **Monte-Christo** című romantikus darab került tegnap este harmadszor színpadra kolozsvári nyári színházban. A darab most is megtette hatását s különösen a felső régióban igen hálás és elismerő publikumra talált, a melynek különösen a darab érzékenyebb jelenetei tetszettek.

— **Beiratkozás.** A helybeli belmagyar-utcai ágostai hitv. evang. iskolában az 1894–95-ik tanévi beiratások f. é. szeptember 1, 3, 4 és 5 napján, délelőtt 8–12 óráig délután 2–5 óráig fognak eszközöltetni az iskola épület emeletében — jobbra. A tanítás rövid templomi főhás után szeptember 5-ik napján reggeli 8 órákor fog kezdődni. Kolozsvárt, 1894. augusztus 30. Az igazgatóság.

— **Meghívó.** Van szerencsém a „marosvásárhelyi verseny egyet és urlovas szövetkezet” igazgató választmányi tagjait jövő hó 5-én d. e. 10 órákor a vármegyeház kistermében tartandó ülésre tisztelettel meghívni. Marosvásárhelyt, 1894. augusztus 27. Eperjes György s. k. titkár.

— **Új találmány.** Walton Vilmos butorkereskedő Kolozsvárt egy — az eddigi vas szekrény ágyaknál sokkal szélesebb — csinos erős fa-szekrény-ágyat állított össze s ennek gyártására kizárólagos szabadalmat is nyert. A nagy közönség figyelmébe ajánljuk e törekvő fiatal iparos készítményét, mely különböző kivételben mindig kapható Walton és társa butorkereskedésében hidutezában. E szekrény ágy előnye a régi összecsukható vas ágyak felett különösen abban áll, hogy míg amazokat idefenn formájuk miatt (a matracz kilátzik belőlük) nappal tisztességes szobában nem tarthatni, addig ez, csinos szalon szekrény alakjában fogva a legdiszesebb szalonban is helyet foglalhat. Kinyitva pedig egy igen kényelmes ágy a legerősebb ruganyos matraczzal, mely 20–25 évig eltarthat. Tekintve, hogy az eddigi vaságyak matraczait éppen az összehajlítás miatt nem lehet tartósan, állandónak készíteni: a Walton-féle szabadalmazott szekrény ágy igen szélszerű, hiánypótló butoraknak bizonyul.

— **Halálozás.** A kolozsvári közrakatár egyik derék hivatalnok Bábics Mihály, mint részvéttel értesültünk e hó 28-án este meghalt. Az elhunyt 12-éven át volt gondnoka a közrakatárnak s pontossága és megbízhatósága által tűnt ki. Hónapok óta betegeskedik, míg végre a halál hosszú szenvedéseitől megváltotta. Temetése tegnap délután ment végbe. Elhunytáról a következő gyászjelentést adták ki:

Aloirítottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető férj, apa, testvér és rokon Bábics Mihály folyó hó 28-án este 11 órákor, életének 54-ik és boldog házassága 27-ik évében hosszas szenvedés után megszent élni. Kolozsvárt, 1894. augusztus 29. Öz. Bábics Mihály né szül. Melisovich Katalin és gyermekei: Etelka, férjezett Mentovich Elek, József és Aladár. Anna, férj. Gräber Ferencné és gyermekei, Elíz, férj. Benedek Albertné és gyermekei, Ferenc neje és gyermekei mint a megboldogultnak testvérei. Öz. Traechtig Antalné szül. Akemann Katalin, mint a megboldogult anyósa.

— **Tudomásul.** Az állami felsőbb leányiskolában a beiratások szept. 1. 3. és 4-én lesznek eszközölve, a felvételi vizsgák pedig ugyanazon napokon délután. A pótvizsgák 5-én. Csúpn az elemi negyedik osztályból vétetnek föl növendékek vizsga nélkül. A többi osztályokba csak egy juthatni be ha magán vizsgát tesznek a növendékek a megelőző osztályok tantárgyaiból. De Gerendó Antonia igazgató.

— **A szászvárosi** ev. ref. Kun-kollegium előjárósága által az iskolai év megnyitásával egyidejűleg 2. rendes tanárának beköszöntése alkalmából 1894. szept. 4-ikén d. e. 10 órákor a kollegium tornacsarnokában rendezendő ünnepélyt tart.

— **József főherczeg betegsége.** Emlegettük, hogy József főherczeg pár nap óta beteg fekszik alsóthi kastélyában. A főherczeg állapotáról tegnap a következő tudósítást adták. A főherczeg állapotában ma javulás állott be. Dr. Bauer Antal udvari orvoson kívül ma dr. Kéty Károly tanár is a beteg ágya mellett volt. Az orvosok tüdő- és mellhártyalobot állapítottak meg a nagyfoka láz szűnőfélben van és a kezelőorvosok a baj enyhe lefolyását remélik. Orvosi bulletin kiadását szükségtelennek tartják, mint hogy a főherczeg állapota ez idő szerint megnyugtató.

— **Magyar államvasutak bevételei.** A magyar államvasutak ápril. havi bevételeire vonatkozó végleges leszámolás már megtörtént, mely — a miként értesültünk — az összforgalomról készült ideiglenes kimutatással egybevetve, 436.294 ft. bevétel többletet tüntet fel. A magyar királyi államvasutak vonalainak összbevétele tehát a folyó év első négy hónapjában a végleges leszámolás szerint 26,163.646 ft 17 krt., a múlt év első négy hónapjának bevételével egybevetve 2,465.160 ft 67 krral többet tesz ki.

— **Állam-segély egy női ipariskolának.** Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter a marosvásárhelyi ev. ref. felső leányiskola részére, a kereskedelmi és iparkamara kérelmezése folytán, egy az intézettel kapcsolatos női ipariskola fenntartási költségeire 400 ft államségélyt engedélyezett. Ez államségély elnyerése folytán valószínű az intézet fenntartó ev. ref. egyháznak azon üdvös célja, hogy a női iparoktatás számára rendszeres tanintézetet tartson fenn. Ez új szakosztály az intézetben máj szeptember hó 1-én meg fog nyílni.

— **Megkínzott apa.** Vélázított kegyetlenséget követett al a Nyiregyházaéhoz tartozó Mandatanyán a két Mendolovszky fiú. Már régóta nagyon rossz viszonyban éltek, mindketten ősz apjakkal. Egyre ütötték, kínózták s az öreg, hogy kedvezen a fiainak rájuk iratta a vagyonát. De a fiúk csak továbbra is gyötörték verték, amiért fiatal korában nem takarított meg eleget. A minap újra nekik estek, kezét-lábát guzzsal összekötötték, hogy mizdulni szm birt, azután meg verték és az istállóh azárták. Maguk pedig elmentek hazulról. A megkínzott öreg úgy feküdt kinos kelzetében estig mikor a

szomszédok észrevették és megszabadították. Nem mert feljelentést tenni, de a mezőbíró, aki adólgot megtudta, hivatalból indította meg a vizsgálatot a gonosz fiúk ellen.

— **Nagyvárának** milliókra van szüksége. Az iskolák és óvodák létesítése 1 milliót a csatornázás és vízvezeték 870.000 forintot az állandó színház 350.000 forintot a várművek létesítése 3000.000 forintot igényel. Az évi kiadás pedig a fent említett intézetek fenntartása folytán mintegy 60.000 forintot igényel. A Bordé Ferenc gazdasági tanácsos által a tanácsnak tett előterjesztés szerint fogyasztási adók fejében 88.000 ft, többletbevétel volna várható s így a város előrelátható kiadásai ezek által teljesen fedezetlenek. A tervezet felülvizsgálatára kiküldött bizottság ma megkezdte a tanácsos javaslatának tárgyalását.

— **Szerencsétlenül járt léghajósok.** A léghajózás számtalan ember életébe került már. Az elszánt, bátor kísérletezők, rábizva magukat a légjárások szélsőségeire, örökösen a halállal játszanak. Tegnap szállt föl Tourcoingban a „Rapid” léghajó. Négy hajós ül benne. A tenger fölött a léggömb egyszerre fölmondta a szolgálatot, a hajó a hullámok közé bukott és a négy léghajós a tengerbe fullt.

— **Gyilkos utitárs.** Borzasztó módon gyilkolt meg néhány nappal ezelőtt Ragán János mihálói lakos egy parasztasszonyt a kivel egy kocsin hajtattott a szomszéd Varannó városba. Ragán ugyan tagadja, hogy az asszony megölte de a falubeliek és a szerencsétlen asszony hozzátartozói őt gyanúsítják a gyilkossággal mert hosszú idő óta pereskedett már vele s csak nem rég elvesztette vele szemben egyik pörét. Mikor Ragán este a faluba visszatért, nem tudta megmondani, hogy hol hagyta az asszonyt s csak másnap találta meg egy utmeleti árokban borzasztó módon megsemmisített holttestét. A gyilkos levágta az asszonyt látták Varannóban ráülni Ragán kocsijára s hazahajtatni. A kocsi kerekéi tele voltak vérral Ragnát a rendőrség letartóztatta, ő azonban konokul tagad mindent.

— **Merénylet az angol királynő ellen.** Viktorian angol királynő, most tudvalóleg uton van Skótszág felé. Egy londoni távirat azt jelenti, hogy mikor a királynő szerdán éjfélok a birminghami pályaudvarban tartózkodott, egy Toliday Arthur nevű ittas munkás erőszakkal be akart törni a pályaudvar elzárt csarnokába, amelyben a királynő időzött. A rendőrök, akik utját állták, a munkás revolvert fogott, de nyomban letartóztatták. A kollektív incidens arra a híresztelésre adott okot, hogy a királynő ellen merényletet akartak elkövetni. A londoni lapok nagyrésze az esetet egy betűvel sem említi.

— **Dumas kutyája.** A nagy drámaíró, Dumas Sándor egy kutyáját miatt marasztalta el nemrég a párisi polgári törvényszék — két évi pórkedésként. A pórt alapját még 1892. május 5-ikén vette meg Dumas Marly-sur-Seine kastélyában egyik legkedvesebb kutyája, a mikor egyik másik kutyára barátságos utasításra kiugrott a kastély fölfalán, s az idegen kutyát tulajdonost, Chennviere Geometer urat lábáról lehúzta, arát megharapta és kabátját össze vissza tépte. Chennviere bepörcsült a kutyát gazdáját a maly-i rendőrség, amely azonban a Dumas képviselőnek hatásos védőbeszéde után, csak egy frankban volt hajlandó a kártérítést megfizetni. Az inzultált Chennviere azonban 600 frankot követelt, s kivánságával a versaillesi polgári törvényszékhez fordult. Innen illetékességi kifogás címén, amennyiben Dumas állandóan Párisban lakik, a törvényszékhez utasították, amely végre, két évi pórkedés után, úgy döntött, hogy Dumast száz frank kártérítés fizetésére kötelezte.

— **A Meissonier-féle palota lebontása.** A Napoleon korszak illusztris festőjének barátjai most gyászban vannak. Irigialmatlan fejszececsapásokkal szedvegett szét azt a kocses és anyu jó napot átélt palotát melyben a francziák nemrég elhunyt első mestere hosszú évtizedeken át lakott, és amelyben a világ legjelesebb férfiai találkoztak. Ennek a palotának összes rajzait és terveit maga Meissonier mester dolgozta ki és a legaprobált részletig ellenőrizte a munkálatokat. A palota renaissance stílusban épült. Egy nagy előcsarnok vezetett a lakosztályba és műterembe, mely legott ábrándozásba ringatta a belépőt. A pazar díszaragványu butorokat velenözé mintá után készítette. — Meissonier régi kedves eszméje volt, hogy a palota halála után múzeumná változzék — melyben ősszá képeit kiállítják. E szép eszmének az lett a vége, hogy néhány nap múlva nyoma sem lesz a palotának.

— **Szálloda-krach Berlinben.** Berlinből táviratozták: Az ottani „Nationalzeitung” jól értesült forrásból jelenti, hogy az utolsó ötvenegy év alatt tetemesen mecsökkent idegenforgalom következtében nem kevesebb, mint huszonhét szálloda-tulajdonos megbukott.

— **Halál különféle módon, különféle okból.** A békesmegyei Vésztő községben — sajnos szerencsétlenség történt. Lázár Gábor 18 éves legény, hasonló kora társával, Varga Gáborral arról beszélgetett, mikép tartja a katona ellensége elé a fegyvert. Lázár lekopott egy fegyvert, melyről azt hitte, nincs töltve s ezzel a szóval: „Most lövök! társára célzóva elűtötte a ravaszt. A fegyver elűlt s Varga halva terült el a földön. — Orosházán meg, mint onnan jelentik, egy pusztai kutyát okozta Zalay Lajos halálát. Ez a kutyát utasítással megvadtotta Zalay lovat, ki nyakrafűjével a ferhéhez akadt és a neki vadult lovak az egész pusztán végig vonszolták. Kinos halállal szenvedett ki. Sonkolyos István szintén orosházi községi rendőr hasonló módon járt s most

küzd a halállal. — Gyulán Pálkás Mihály 77 éves gazda annyira elbúsult magát azon, hogy gyermekei nem követik a tízparancsolat negyedik részét, hogy padlásán felakasztotta magát.

— **A trónterem szőnyege.** A budai királyi várpalotában külön erre a célra berendezett helyiségekben szorgalmasan dolgoznak a királyi trón elé szánt szőnyegek. A munkát Thondest Mária nyugalmazott női ipariskolai tanítónő vezeti, munkásai legnagyobb részben volt tanítványai. A szőnyeg hasonló lesz a bécsi trónterem szőnyegéhez amelyet még Mária Terézia idejében készítettek; csak az osztrák czímer helyén lesz magyar czímer. A szőnyeg, a mely nehéz vörös bársonyból készül díszes arany rojtokkal, a milleniumi kallitáson lesz legelőször látható.

— **Bombarobbanás egy női fürdőben.** Livornóban, mint már megírtuk, tegnap a Pancaldi-féle női fürdőben óriási rémületet keltett egy bombamerénylet. A rofundában, a hol a merénylet történt, körülbelül háromszáz nő volt összegyűlve, a mikor egy vörös-feketeszián, robbanóanyagokkal, üvegszilánkokkal és szegekkel töltött bádószeleccze hirtelen fölrobbant. A hölgyek leírhatlan rémület vett erőt. Sokan elájultak, két hölgynek a ruhái leégtek. A bomba szerencsére rosszul volt elkészítve, különben kiszámíthatlan katasztrófát okozott volna. Egy újságíró és öt vándorzenészt a tettség gyanújában elfogtak s az éj folyamán még négy gyanus embert vetettek fogásába.

— **A tengeri kigyó.** Sokszor volt már szó a tengeri kigyóról, de még eddig senki sem tudta megmondani, hogy tulajdonképpen milyen formázatu ez a mesebeli tengeri szörnyeteg. Schneider, német hajóskapitány most eléggé tüzetesleírást ad róla a „Hanza” hajózási folyóiratban. Elírás szerint az állat fejéhez hasonló a krokodiléhoz; szája tele van óriási nagy fehér fogakkal. Fején oldalvasat a gyíkhoz hasonló egyetlen nagy fekete szem van. Teste egészen véve henger alakú, a gyíkhoz hasonló hosszú farkkal. A hátán egy nagy uszony nyúlik végig, mely elől legmagasabb és lejtősen vonul végig a gerinczén, ugylátszik erős gerinczcsontokból áll, melyek a denevér szárnáéhoz hasonlóan feketés bőrral vannak bevonva. A kigyó színe alul fehér, felül sötétkék vagy fekete és a test hossza körülbelül 25 lábra tehető. Jobb ha látjuk! mondaná rá a magyar ember, ha a kapitány ur nálunk mesélné el mindeket.

— **Érdekes jogi eset** veti kemény próbára az odesszai bíróságok salamonai bölcsességét és az ügyvédek furfangját. Egy odaváló házaspár olyan életbiztosítást kötött egy társulattal, a melynek értelmében a két házast fél bármelyike ugyanazt az összeget kapja a másiknak halála esetén. A házaspár azonban a Vladimir hajó ismeretes katasztrófája alkalmával együtt veszett el s így a biztosító-társaság arra az állásponton helyezkedik, hogy nem tartozik fizetni, minthogy nincsen oly házastfél, a mely a másikat túlélte. Nem így gondolkoznak azonban a férj és feleség rokonai, a kik mindkét részről pert indítottak a társaság ellen s mindenik fél azt igyekszik most bebizonyítani, hogy az ő örökhagyója élte túl a másikat és így őt illeti meg az annak járó biztosítási összeg. A dologban az az érdekes, hogy az orosz bíróságok egy hasonló természetű precedens eset által némileg kötvé érezhetik magukat ítélehozatalkában. Egészen hasonló körülmények közt ugyanis több orvosi szakértő véleménye alapján kimondották, hogy az asszony rokonai tekintendők ily esetben a túlélő férj örököseinek, minthogy általános tapasztalat szerint vízfűlök közül a nők néhány másodpercczel tovább virgólnak, mint a férfiak. Kérdés, vajjon az odesszai bíróságok ez orvosi szakvélemény előtt, a melynek félreismerhetetlenül egy kis rubel-szága van, meg fognak-e hajolni?

Szerkesztőségi üzenetek.

V—s. Helyt. A vízvezetési csövek eddigi lerakása elég gyorsan történik. Kívánatos volna mindenesetre, hogy az olyan nagy forgalmu utcában, mint pld. hid-utca, éjjel is dolgozzanak, hogy a közlekedésnek ez utcában ne kelljen sokáig szünetelnie.

Igaz. Nagy-Enyed. A dr. Kovács Ödön jubileuma iránt Kolozsvárt is igen sokan érdeklődnek. Az Emke is bizonyára sietni fog üdvözléttel kifejezni tiszteletét, választmányának egyik legbuzgóbb és legmunkásabb tagja iránt.

Blankának. Magunk helyett Minerva munkatársunk felel hozzánk intézett kérdésére, a ki úgy hisszük ugyanis realisan gondolkozik a szerelem kedves themájáról Sorai így hangzanak:

Szerintem a szerelem egy elvont fogalom s így nem is létezik. Mert, hogy két rokon lélek egymást szereti, az nem szerelem, csak barátság. . . En mindig nagyobb hódolója voltam és azt hiszem leszek a barátságig mint a szerelemnek. Ugy tartom, hogy a legszeretremelőbb, az a barátság, mely nő és férfi közt kötetik, de csakis addig, míg nem válik szerelemmé. A szerelem szélsőséges teszi a nőt s megváltoztatja a komoly férfit! A szélsőséges nő unja az egész világot s vele együtt magát. Hogy milyen a szerelem? Nem dhajtom tudni. Ne higgye ám kedves barátom, hogy nem kopogtatott Amor nyíla az én szívemen is? de mivel nálam az ész az ur, megfontolva a szerelem előnyeit és hátrányait egyszerűen visszaszítottam! Miért? Azt az alábbiakban közlöm. Ön azt hiszi, hogy a házasság szerelmen alapul! Csak lódik! A lányok férjhez mennek azért, hogy vén

leányok ne maradjanak: A férfiak megházasodnak, mert rúnnak a nőtlen életre; faddi válik előttük az örökös mulatság, reúnunk a kávéházak füstös levegőjére s kimerül szellemük a kasinók egyhangu szürke változatlan világában.

Mind a nő, mind a férfi szereti a változatosságot, vágyik az ismeretlen új élet után a szabadságot ez is az is felszereli egy ismeretlen élettel. S ezt nevezi ön szerelemnek? Balga fel-fogás! Ha a „szerelem virág” a költő után mondvá, hogy a szív a talaja. Ez lehetetlen! Mert mi a szív. — Egy izomrostokból álló hústömeg! Mi felülőlen szükséges az élet fenntartására, de nem a szerelem szabályozására. A szerelem csak költői frázis, illúzió, ábránd, álom, egyébb semmi. Mí pedig ez ábránd szétfoszlik, az illúzió elmulik, az álom után felébredünk. De azt hiszem, a hol a józan ész lép előtérbe ott, Amor nyíla nem üt sebet életünk fantáziáján a szíven. Legalább én nálam kírba vész e kis hamis minden tanulmánya. Mert én fin de siele leánya vagyok. Ezek az én elveim a szerelemről; azt hiszem eléggé megdönthetlen! de azért, ha megzúfolja, kedves barátom, úgy köszönettel veszi és tanulmány tárgyává teszi egy nem szerelmes.

A verebek.

(Megtörtént.)

Minden istenadott este oda gyűlnek a vén gesztenyefa alá, a mely a nagyságos asszony szobájának az ablak alatt nyúlik fel a ház magasságáig.

— Csiri, csiri, csiri! zugnak, rikácsolnak, berzenkednek, ugrándoznak sőt egy némely ostoba, felborzolja szürke köpenyegjét, előre nyújtja tokfílkő fejét és kíváncsian kandikál be a nagyságos asszony ablakán.

Már miféle verének valót lehet ott látni? Semmit. Nincs ott sem buza szem, sem kenyérmorzsza és mégis besandít szemtelen veréb potájával és negyon billegeti a kopott farkát a mint gyors beszéde kezd.

— Csiri csiripipi! Erre a kíváncsi veréb menyecské és pletyka veréb anyókák is mind oda fordulnak és feltűnő szaporán pislogtatnak be az ablakon. Némelyik gunyosan mosolyog s a más hahotába tör ki.

Már miféle verének való mulatság lehet ott? Pedig szent, hogy jól mulatnak.

Egyszerre aztán zördül az ablak és zurr... a kopott pletyka csapat, nagy zajjal tovább repül a kényesen imbolygó ákácra.

Azt hinné az ember, hogy a nagyságos asszony kandurja oláldott ki az ablakon izletes verébpecsenyére. Pedig dehogyan! A szemtelen kofa verebek jól látják, hogy az egy ur egy velóságos ur, a ki gyorsan ugrott keresztül az ablakon a kertbe és az esti félhomályban tova surrant a bokrok között és látták azt is, hogy egy másik ur nemsokára megjelent az ablakon dühös arccal kímélődött egyideig s aztán visszafordulva így szólt:

— Itt valaki kiugrott!

A nagyságos asszony vékony hangja felelt:

— Ah dehogyan!
— Láttam!
— Képzeltétek!
— Hallottam a mint elzörgetett a bokrok között.
— Ostoba beszéd.
— Ön aszonyom megcsalt!
— Lári-fári!
— Hallottam, mikor kinyitotta az ablakot a mint közeledtem.

— Te nem hallottál semmit. Te csak hallucináltál. Te egy képzeltető, egy féltékeny és egy ostoba vagy . . . punctum!

Az ur csendesen befordult és betette az ablakot. A veréb anyókák és veréb gavallérok ismét visszazárták a gesztenye fára.

— Csirip, csirip . . . mi láttuk. Megjeddünk tőle. Kandur volt. Egy bozontos kandur ki bent járt a kalitkában . . . Csirip csirip.

Az ur megkopogtatta belülről az ablakot.

— Hess! Hess innen kopott ostoba veréb csorda. Hogy zugnak, hogy zajognak. Az ember azt hinné, hogy itt járt valaki.

Csip.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lap-tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

**A legjobb és legolcsóbb butort
WALTON és TÁRSA
BUTOR-RAKTÁRÁBAN**
lehet kapni

Belhid-utca 27. sz., a posta palatával átellenben.

Ugyanott kapható a „Walton”-féle szabadalmazott szekrény-ágy is, darabonként 30 forinttól felfelé.

Függöny és szőnyeg gyári áron kiárú-sztatik.

H i r d e t é s e k.

Sz. 13,766—1894.

735. (1—1)

tan.

Pályázati hirdetmény

a budapesti állami ipariskolánál alapított
ösztöndíjra.

Pályázat hirdettetik a Kolozsvár szab. kir. város közönsége által a budapesti állami ipariskolában alapított egy 200 forintos ösztöndíjra.

Pályázhatnak ezen ösztöndíjra ezen törvényhatóság illetékességi kötelekbe tartozó mindazon 15 életévüket betöltött tanulók:

- a kik a budapesti állami ipariskolának már rendes tanulói;
- azok, a kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanulmányát bevégezték s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van;
- azok, a kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatu bizonyítványt nyertek;
- iparos-szolgák és mindazok, a kik a b) vagy a c) pontban kívánt készségüket felvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után az állami ipariskolában akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja.

Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok **flyó évi szeptember hó 10-ig** a tanácshoz nyújtandók be.

Az intézet végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulójának egy évi gyakorlat igazolása mellett jogot ad a szakjuk körébe tartozó s képesítéshez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulói pedig e végbizonyítvány alapján három évi gyakorlat igazolása mellett jogosítva vannak a kőműves-, kőfaragó- és ács mesterség gyakorlására.

Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a 3 évi tanulmányt szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében részesülnek.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1894. évi augusztus hó 21-én tartott üléséből.

Albach Géza,
kir. tanácsos, polgármester.

Magyar királyi államvasutak. — Üzletvezetőség Kolozsvártt.

22,164. szám.

700. (3—3)

I. d.

Pályázati hirdetmény

(rostált és rostátlan kavics szállításának biztosítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1895. évből szükséges rostált és rostátlan kavicsmennyiségek szállítását biztosítani szándékozik:

Az osztálymérnökség, melynek vonalán a szállítandó kavics szükségeltetik	Bánya			darabolt	J E G Y Z E T.
	k a v i c s				
	köbméterekben				
N.-Várad-P.-ladányi	—	—	600		
N.-Várad-Kissebesi	—	—	4200		
Kolozsvár-Kissebesi	—	—	4500		
Kolozsvár-Gyéres	—	—	2500		
Kolozsvár-Gyéres-Torda . . .	—	2500	—		
Gyéres-Balázsfalva	—	4000	—		
Balázsfalva-Dános	—	6000	—		
Dános-Homorod	—	5000	—		
Héjasfalva-Sz.-Udvarhely . . .	1500	—	—		
Homorod-Apáca	—	—	3000		
Apáca-Predeal	—	3000	—		
Brassó-Háromszéki és	4000	—	—		
Brassó-Zernest	—	—	—		
Kocsárd-M.-Vásárhely	—	3800	—		
M.-Vásárhely-Sz.-Régen . . .	1200	200	—		
Kis-Kapus-N.-Szeben	—	2000	—		
N.-Szeben-Felek-Fogaras . . .	3000	—	—		
M.-Ludas-Budatelke	3500	300	—		
Budatelke-S.-Magyaros . . .	1500	200	—		
Összesen	14700	27000	14800		

Együttal biztosítani kívánja az ezen vonalrészekben 1896. és 1897. években felmerülő kavics szükségletét is, mely kavicsmennyiség azonban a fennebbi táblázatban foglalt mennyiségeknek 100 százalékkal nagyobb, vagy 20 százalékkal kisebb lehet és a melynek mennyisége a kötetendő szerződés értelmében szállítónak mindig az előző év augusztus hó végéig fog tudomására adatni.

A táblázat magában foglalja a biztosítandó mennyiségeket és azou vonalrészeket, melyeken azok szükségeltetni fognak.

A szállítás a m. kir. államvasutaknál érvényben lévő és 1891. évi 129,381. szám alatt kelt általános szállítási feltételek alapján eszközölendő.

A különleges szállítási feltételek a következők:

A kavics a pályatest vagy a bánya vágánya mellett szabványos alakokban rakva átadandó; megjegyezvén, hogy a mennyiben a kavics a vasuti intézet területén nem helyezhető el, szállító az utolsó szerződési évre következő június hó végéig a lerakási hely ingyenes használatát a vasutnak biztosítani tartozik.

A minden évre biztosított, illetőleg megrendelt kavicsmennyiség kétharmad része az előző év végéig, de legkésőbb az illető évi március hó végéig, egyharmad része pedig április és május hónap egyenlő havi részletekben átadandó.

Ajánlati minták gyanánt az üzletvezetőség által elkészített ívek használndók, mely minták, valamint a pályázati feltételek is a kolozsvári üzletvezetőség (Kolozsvártt, Trencsín-tér, Emke palota, I. emelet, 13. ajtó) anyagbeszerzési osztályánál díjmentesen megszerezhetők.

Különösen figyelemztetjük az ajánlókat, hogy az ajánlati mintában a beszállítási helyek pontosan megnevezendők, illetőleg kijelölendő, mely állomások és szelvények közt kívánják a szállítást eszközölni. A „Szóval” jelzett rovatában az ajánlati egység betűkkel is kitüntetendő.

Az üzletvezetőségnek jogában áll az 1893. év részére a fennebbi kitüntetett mennyiségeket 29 százalékkal lejjebíteni, vagy 50 százalékkal felemelni és szállító tartozik ezen pótmegrendeléseket az ajánlati árakon és feltételek mellett beszállítani.

Az ajánlatok az 50 kros magyar bélyeggel és a rendes czimezésen kívül még ezen külszímmel:

„Ajánlat 22,164—1894. számhoz kavics szállítás iránt”
ellátva 1894. évi szeptember 15-ike déli 12 óráig hivatalunkba beadandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzképen az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban 1894. évi szeptember hó 14-ike déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárána létéendő.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatot az egész kiírt mennyiségre vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

Kolozsvár, 1894. évi augusztus hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

Sz. 897—1894. v. k.

736. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csernóvitzai cs. kir. del. városi járásbírósa 1884. évi 22144. számú végzése következtében Dr. Lévy József helyi ügyvéd által képviselt Szymanski et Gregorovics javára Braun Alfréd ellen 197 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján f. évi július hó 17-ik napján lefoglalt és 491 frt 60 krra becsült házi butor, 1 láteső, 1 tajt-pipa, szőnyeg stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek a városi kir. járásbírósa 9711—1894. számú végzése folytán 197 frt tőke követelés s egyéb törvényes járuléka erejéig, Kolozsvártt, a „Fapiaczon” leendő eszközölésére 1894. évi szeptember hó 6-ik napjának déli 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvártt, 1894. évi augusztus hó 20. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. jbrósági végrehajtó.

„HUNGARIA”

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti
a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapestben, Dalszínház-utca 10. sz. a. megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. évi október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejgazdaság felszerelése, tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre, legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:

Báró Jósika Gábor s. k., **Kunkel Imre** s. k.,
elnök. 681. [8—8] vezérigazgató.

Egy budapesti

kézműáru nagykereskedő cég

alkalmazna egy vidéki

fiatal segédet vagy gyakornokot,

ki az árúk kezelésében jártassággal bír.

Alkalmazást keresők „A 100” alatt folyamodhatnak

a „Reuter ügynökséghez” Budapest.

734. (1—1)

A SZÉKELYFÖLDI ÁSVÁNYVIZEK PÁRATLANJA!

„RÉPÁTI”

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz.

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szénas tartalma és kellemes íze folytán, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangu gyógyital

emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban, gyuladós hólyag- és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt a „répáti” ásványvizet minden céltudatos elfoglaltan ivónak rendes használatára lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsvártt főraktáron:

Segesváry és Társai uraknál,

az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (15—*)

GÖRGY JÓZSEF,

[Háromszék megye.] Bodokon. [Háromszék megye.]

Alólirott van szerencsém **Hid-utca 12. sz. alatti**
tisztán csak friss

gyümölcs-üzletem

árut legolcsóbb napi árakban ajánlani úgy vidéki, mint helybeli t. vevőimnek kis és nagy mennyiségben; mindenből **Speciál** finomat, u. m:

Debreczeni görög és sárga dinyémet,

a világ legjobb passatuli, sasela és muskotály szőlőmet, körtvét, magvaváló és duranczai óriási nagy őszi barackomat és mindenből befőzni valókat is.

Tisztelettel:

Kondor Kálmán.

733. (1—2)

Egyévi önkéntesek

legcsinosabban, a szabályoknak megfelelően és legutányosabban szereltetnek fel

az első erdélyi hadfelszerelési és egyenruházati intézet

KRAUSZ ADOLF és FIA

udvari szállítók által,

Kolozsvár, Kossuth-utca (Belmonostor-utca) 20. sz.

Telephon szám 153.

Teljes felszerelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Kezesség mellett részletfizetéseket is elfogadunk.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Bárminő felvilágosítással készséggel szolgálunk. 682. [10—10]

Csucsai első minőségű

hasáb búkkfa,

nem usztatott.

Egy vagon 100 métermáza Kolozsvártt, házhoz szállítva 64 frt, Csucsán helyt 42 frt vagonba rakva.

Megrendelhető CSUCSAN, akár KOLOZSVÁRTT:

a kolozsvári hitelbank s trsai

csucsai faüzletének utódánál.

(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)

600. (22—x)

GÁL SIMON,
(„Korona” vendéglő.)

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete,

KOLOZSVÁRT,

Főter 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
36. (44—x)